

לפרשת אחרי מות וקדושים – תשע"ב

קדושים תהיו

יהודית שטרן

מעטות הן הפרשות אשר שמן ממצה את עיקר תוכנן הכללי כמו פרשת קדושים. היא נפתחת בציווי של קדושה: "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם" (ויקרא י"ט, ב') ושוב חוזר הציווי על קדושה במרכזה של הפרשה: "והתקדשתם והייתם קדושים, כי אני ה' אלוקיכם" (פרק כ', ז'). וגם בסוף הפרשה בא הציווי הזה: "והייתם לי קדושים, כי קדוש אני ה', ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי" (פרק כ' כ"ו).

לומדים אנו שכל החוקים והמשפטים אשר בהם דנה הפרשה ביחסו של האדם למשפחתו, לזולתו ולבוראו מקבלים ערך של קדושה, שמטרתו היא עבודת ה' והליכה בדרכיו. אין הבדל בין מצוות שבין אדם למקום (כגון איסור עבודה זרה, הנזכר אף בין המצוות שבפרשתנו) לבין המצוות שבין אדם לחברו. הסיבה לכולן הוא רצונו של הקדוש ברוך הוא וקיומם מהווה קידוש השם.

מכאן אנו מגיעים אל ההבחנה העקרונית בין תפיסת המוסר המקובל מחוץ לתורה ("המוסר החילוני") ובין אותו הערך עצמו שמהותו לפי התורה היא מהות של קדושה. המוסר – בתפיסה החילונית – מקורו באדם, בנטייתו, ביצריו, או בתודעת החובה שבאנושי שבו (קאנט). תכליתו: באושר, ביופי, או בתיקון החברה האנושית. ממילא משתנים כל הערכים הללו לפי התקופות והאסכולות השונות. (בעת האחרונה אנו עדים לשינויים מהותיים בערכים, הבאים לידי ביטוי בפסיקות בג"ץ). לעומת זאת, מושג הקדושה שבתורת ישראל הוא מושג מצוותי ונצחי. האדם העושה את המעשה הטוב לפי מצוות התורה מתקדש בכך, כלומר מתרומם ומתעלה מעל הספירה הארצית החומרית, שבה הוא נתון, בדרך של ריסון עצמי. ממילא אנו מקבלים על ידי כך את נקודות ההיבט השונות שבין מוסר ובין קדושה.

הגמרא ביומא דף פ"ו ע"א מסכמת: "אדם קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים ודיבורו בנחת עם הבריות ומיקחו ומתנו בשוק נאה, ונושא ונותן באמונה – מה הבריות אומרות עליו? פלוני שלמד תורה – אשרי אביו שלימדו תורה, אשרי רבו שלימדו תורה. אוי להם לבני אדם שלא למדו תורה! ראיתם פלוני שלמד תורה, כמה יפים דרכיו, כמה מתוקנים מעשיו, עליו הכתוב אומר (ישעיהו מ"ט, ג) "עבדיאתה ישראל אשר בך אתפאר". הגמרא שם ממשיכה להציג התנהגות הפוכה של בן תורה אשר מעשיו מכוערים כגורמת לחילול השם. מוסיף הרמב"ם (בהילכות יסודי התורה, ה) "ויש דברים אחרים שהם בכלל חילול השם, והוא שיעשה אותם אדם גדול בתורה ומפורסם בחסידות, דברים שהבריות מרננים אחריו בשבילם, ואף על פי שאינן עבירות, הרי זה חילול השם... או שדיבורו עם הבריות אינו בנחת ואינו מקבלן בסבר פנים יפות... ויעשה לפניהם משורת הדין."

חיים אנו בחברה שרובה אינה שומרת תורה ומצוות. שומה עלינו לבחון את התנהגותינו באלף עיניים פן חו"ח ניכשל בחילול השם.

יהי רצון שנזכה לנהל את חיינו מתוך קידוש השם.